

Uitgave van de Camillianen in Nederland

Roermond, Heinsbergerweg 174, 6045 CK, Tel. 0475-321985, Fax 0475-324784
Internet: www.camillianen.nl, E-mail: camnl@xs4all.nl

Zorgen om de zorg

In de eerste maanden van dit jaar heb ik mogen deelnemen aan drie belangrijke gebeurtenissen, die betrekking hadden op de inhoud van de gezondheidszorg.

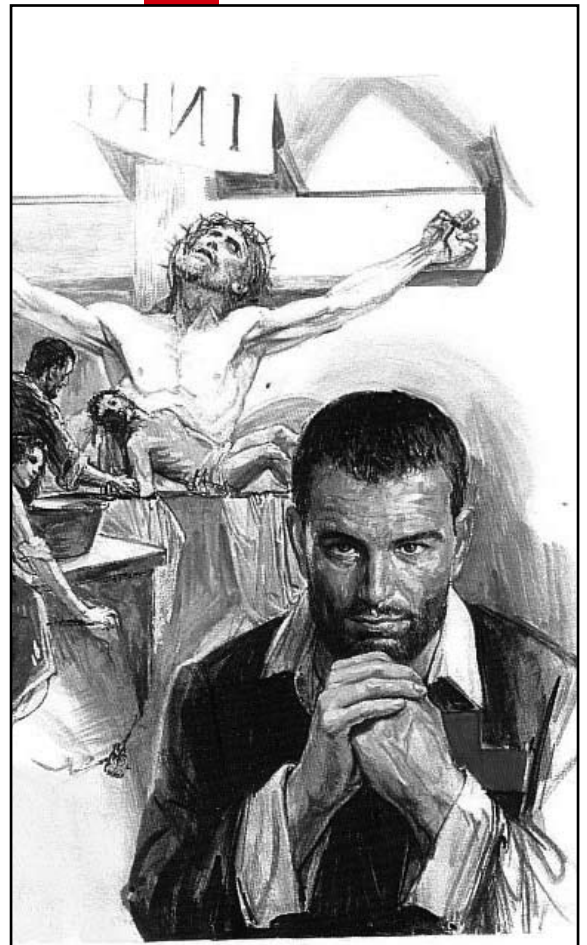
Op 22 februari promoveerde Martien Pijnenburg aan de St. Radboud Universiteit in Nijmegen tot doctor aan deze universiteit. Hij verdedigde het door hem geschreven proefschrift "Sources of care – Catholic healthcare in modern culture". Een ethische studie die op zoek gaat naar de (katholieke) bronnen van de gezondheidszorg in het verleden en die naar de toekomst toe wellicht hun betekenis hebben.

Van 8 tot en met 10 maart vond er in Rome een congres plaats met als titel "Humanisering van de zorg in een multiculturele context". Dit congres was georganiseerd door de orde van de Camillianen en de vereniging van (katholieke) geestelijk verzorgers in de zorg. Aangesloten hadden zich ook een groot aantal Vlaamse geestelijke verzorgers. De Camillianen, die deelnamen, kwamen uit Afrika, Zuid Amerika, Azië en Europa.

Op 14 april mocht ik getuige zijn van de promotie van Madeleine Timmermann tot doctor aan de Universiteit van Tilburg. De titel van het proefschrift, dat zij bij haar promotie verdedigde luidde "Relationele afstemming – presentieverrijkte verpleeghuiszorg voor mensen met dementie".

Alle drie gebeurtenissen trokken veel belangstelling en waren voor mij een teken van grote betrokkenheid bij de gezondheidszorg in een onzekere tijd. We horen de ene bezuiniging na de andere over de zorg heenkomen en steeds weer worden er maatsregelen genomen, die de zorgrelatie op de werkvloer niet ten goede komen. In deze Camillusbode wil ik u mee laten kijken naar de bovengenoemde onderwerpen.

Paul Schreur

Verschijnt gratis tweemaal per jaar in een oplage van 1700 exemplaren, hoewel giften voor de missie of de onkosten welkom zijn.

*Giro: 16 90 120 t.n.v. Administratie St. Camillusbode Roermond of: 10 63 218 t.n.v. Missiecentrale Camillianen Roermond
ISSN nr. 0008-221*

Bronnen van zorg

Met de verdediging van zijn proefschrift met bovenstaande titel kreeg Martien Pijnenburg de doctorsbul van de Radboud universiteit van Nijmegen. Zijn boek is een ethisch-filosofische reflectie op de bronnen waaruit de zorginstellingen en de werkers in de zorg hun inspiratie kunnen halen.

Door het marktmechanisme en de invoering van de term cliënt of klant in de zorgrelatie ontstonden heel nieuwe, vaak aan de zorg vreemde mechanismen.

Martien neemt de lezer mee om aan de hand van de Engelse filosoof Charles Taylor "de morele verplichtingen te gaan ontdekken die binnen zorginstellingen spelen en hoe ze omgaan met ethische dilemma's en keuzes".

Hij wil "de relaties tussen identiteit, moderne cultuur en religie" gaan onderzoeken. Daarnaast wil hij in zijn boek onderzoeken "hoe zorg die door zorginstellingen wordt geboden, een morele bron kan zijn voor de katholieke morele traditie en omgekeerd, en hoe deze traditie een morele bron kan zijn voor de identiteit van zorginstellingen als morele actoren".

Veel van onze zorginstellingen in Nederland hebben een christelijke (katholieke of protestantse) achtergrond door de nonnen, broeders en diaconessen die deze instellingen hebben opgericht en tot in het eind van de

jaren 60 van de vorige eeuw hebben bemenst. Door allerlei fusies en samenvoegingen is de eigen christelijke identiteit vaak verdwenen en vervangen door algemene kernwaarden, die soms net zo goed van toepassing zijn op een computerfirma of een fritestent. Daarnaast werd de religieuze beleving teruggedrongen naar het privé terrein van de betreffende gelovigen zelf. Hoewel sommige, vooral populistische, politici graag schermen met de joods/christelijke bronnen van onze samenleving, hebben ze meestal geen boodschap aan naastenliefde of barmhartigheid en beroepen ze zich in de praktijk op het eerder onbarmhartige evangelie van de marktwerking.

Voor mij is het een indringende vraag hoe je klant kunt zijn, wanneer je in grote lichamelijke of geestelijke nood, aangewezen bent op marktgerichte zorginstellingen. Hoe kun je kiezen wanneer alle zorginstellingen in je omgeving van dezelfde koepel zijn en hetzelfde steeds meer uitgekleden pakket aanbieden.

Wat blijft er van je keuze over wanneer je niet zelf over het geld kunt beschikken, maar rechtstreeks door de zorgverzekeraar aan de zorginstelling waar plaats is, wordt uitgekeerd.

Na mijn zorgen over de zorg te hebben uitgesproken terug naar het boek van Martien Pijnenburg. Hij wil aantonen, dat de katholieke identiteit van een zorginstelling niet achterhaald is, maar juist in onze tijd een bron van inspiratie kan zijn om aan te geven wat goede zorg is en wat zowel de mensen die zorg verlenen alsook hen die zorg ontvangen op de been houdt. Je hoeft zelf geen gelovige katholiek te zijn om juist in die katholieke identiteit stevige fundamenten voor onze tijd te ontdekken. Juist een beleefde en gedeelde in de zorg zelf verankerde identiteit kan werkers in de gezondheidszorg behoeden voor het verliezen van de motivatie en de vreugde die zij beleven in hun dagelijkse werk. Het ISBN van het boek is: 978-90-76316512

Paul Schreur

Ter gedachtenis en dankbare herinnering aan

Pater Louis Hobus Camilliaan

Louis werd geboren te Heythuysen op 29 oktober 1935. Na de lagere school in zijn geboorteplaats ging hij naar het klein seminarie van de Camillianen in Roermond. Hij trad op 10 oktober 1955 bij deze orde in, waarna hij zijn priesteropleiding vervolgde in Oostenrijk en Duitsland. Op 25 maart 1961 werd hij priester gewijd in de kerk van zijn geboorteplaats Heythuysen.

Op 19 september van datzelfde jaar vertrok Louis naar Tanzania in Oost Afrika waar hij samen met een medebroeder een camilliaanse missie opende. Zijn eerste missiepost was Mlali, waar hij de Tanzaniaanse taal, het kiswahili, leerde.

Van 1963 tot 1967 werkte hij in Ngerengere in het bisdom Morogoro om vervolgens naar Lugoba in dat zelfde bisdom te gaan, waar hij tot 1982 bleef. In bijna 20 jaar was Louis bijzonder actief op het praktische missionaire vlak. Hij bouwde kerken, scholen en gezondheidscentra. Ook was hij verantwoordelijk coördinator van het medical board van de bisdommen waar hij werkte.

In 1982 verhuisde hij naar de parochie Yombo in Dar Es Salaam. Ook daar was Louis weer de praktische man binnen de gemeenschap. Louis was een man van grote verhalen, hij had liefde voor zijn medemensen en een gave voor de materiële zorg voor zieken en armen. Gaandeweg echter liet zijn gezondheid hem in de steek. Hij kon moeilijker lopen en begon ook andere kwalen te krijgen.

In november was zijn gezondheid zo achteruit gegaan, dat hij met grote tegenzin naar Nederland terug moest, om hier een passende medische verzorging te krijgen. In plaats van te verbeteren ging zijn gezondheid echter steeds verder achteruit, tot hij op 2 februari in de Ark van het verpleeghuis St. Camillus te Roermond overleed. Na de uitvaartmis in de kloosterkapel van de Camillianen werd hij op 6 februari op de begraafplaats Tussen de Bergen te midden van zijn medebroeders begraven.

Humanisering van de zorg

Onder deze titel vond van 8 tot 10 maart dit jaar in Rome een congres plaats dat georganiseerd was door de orde van de Camillianen en de Nederlandse Vereniging voor Geestelijk Verzorgers in Zorginstellingen (VGVZ).

Enkele jaren geleden kwamen leden van de VGVZ tijdens een bezoek aan Rome in contact met professoren en studenten van het Camillianum, de universiteit voor gezondheidszorg van de Camillianen. Door de grote internationale verscheidenheid van professoren, maar vooral ook van de studenten aan dit instituut liet dit bezoek een grote indruk achter.

Toen er plannen gemaakt werden voor een nieuw congres, werd de Romeinse ervaring direct meegenomen en begon een groepje binnen de VGVZ in 2008 te werken aan de voorbereiding van een internationaal congres over een aansprekend en belangrijk

thema in de gezondheidszorg. Door de steeds grotere nadruk die er in de zorg komt te liggen op structuren, procedures en andere organisatiemiddelen, dreigt de menselijke maat van de zorgrelatie tussen hulpvrager en hulpverlener nogal eens uit het oog te worden verloren. Vandaar het thema "humanisering van de zorg". Dat zorgen om een menselijke (humane) zorg overall spelen bleek wel uit de grote belangstelling van de Camillianen en de studenten van het Camillianum voor dit thema. Vanuit de Camilliaanse wereld waren er 50, vanuit Vlaanderen 21 en vanuit Nederland 49 deelnemers naar Rome gereisd.

Het congres werd gehouden in het Engels en Italiaans. De verschillende voordrachten en de daarop volgende discussies werden simultaan vertaald. De Nederlandse deelnemers hadden zich thuis al tijdens twee studiedagen op het onderwerp voorbereid en toch

kregen zij tijdens de dagen in Rome weer veel nieuwe inzichten en benaderingen van het probleem van de humanisering aangereikt. Rome nodigt uit tot terrasbezoek en rustig genieten van de sfeer in de eeuwige stad, maar tijdens het congres moest er stevig doorgewerkt worden aan de hand van een strak tijdschema. Na de openingstoespraken namens de verschillende groepen deelnemers, kwam het congres snel op gang door de toespraken van de verschillende sprekers. De spits werd afgebeten door een Italiaanse professor Sandro Spinsanti, die de deelnemers op een aansprekende manier meenam door de wereld van de medische wetenschap en gezondheidszorg. Hij stelde enkele vragen bij de soms puur biologisch-technische benadering van de ziekte, terwijl een even belangrijk aspect van een zieke zijn de ervaring van kwetsbaarheid en onzekerheid is. Hij hield een sterk pleidooi voor het echt luisteren naar de patiënt en niet alleen informatie over hem verzamelen. Een brede anamnese dus. De Leuvense professor Anne Vandenhoeck nam ons mee naar Vlaanderen. Naar een zeker voor de Nederlanders herkenbare situatie. Ook daar dreigt de aandacht voor

de patiënt steeds meer te versmallen tot rationele en logistieke oplossingen om de zorg betaalbaar te houden. De aandacht voor de hele mens met zijn samenspel van lichamelijke, geestelijke, maatschappelijke en spirituele aspecten komt steeds meer in het gedrang. De markt lijkt het leidende motto in de zorg te worden. Haar pleidooi kwam er op neer, dat je binnen de zorgpraktijk op zoek moet naar centrale waarden en die samen met medestanders proberen te laten opbloeien.

Na deze meer algemene lezingen over de context voerde Carlo Leget van de Universiteit van Tilburg ons mee op een zoektocht naar een dragend element binnen de zorg. Hij koos daarvoor het begrip waardigheid (dignity) als basis voor ons staan en handelen binnen de zorg. Heeft de mens alleen een economische of marktwaarde, of verschaft het feit dat hij mens is hem al een niet te ontkennen en dus te geven waarde. Ook sneed hij het thema aan van wat goede zorg eigenlijk is. Dat laatste deed hij aan de hand van de zorgethiek van Joan Tronto en de menslievende zorg van Annelies van Heijst.

Het congres ging verder met Inge van Nistelrooy (Tilburg) die vooral aandacht besteedde aan de rol van de religieuze gemeenschappen, die zich eeuwenlang profileerden in de gezondheidszorg. "Ik was ziek en jij hebt mij bezocht" was voor veel religieuzen de diepste bron van hun werken en aanwezig zijn bij hun zieke medemensen. De liefde voor de ander als beeld van God werd beschouwd als de kernwaarde, waar het in de zorg om ging. Haar lezing sloot af met de

vraag of religieuze inspiratie in een gesecculariseerde wereld nog een plaats heeft. Arnaldo Pangrazzi, Italiaan en professor aan het Camillianum in Rome, hield een lezing over de bijdrage van spiritualiteit aan de zorg. Nadat hij eerst een onderscheid had gemaakt tussen spiritualiteit en religie, waarin religieuze spiritualiteit start van boven (God) en de menselijke spiritualiteit van beneden, vanuit de persoon begint, betoogde hij, dat juist ten opzichte van lijden en ziekte spiritualiteit een heel belangrijke plaats inneemt. Vandaar zijn pleidooi om aandacht voor spiritualiteit in het ziekteproces van een patiënt.

De Ierse Camilliaan Frank Monks diepte vervolgens de Camilliaanse spiritualiteit uit als voorbeeld van een sterke krachtbron in het verzorgen van zieken, maar ook in het omgaan met je eigen ziekte. Aan de hand van het leven van Camillus de Lellis en zijn persoonlijke worsteling met zijn handicap, die zijn soldatenleven verwoeste, liet hij zien wat deze "reus van de naastenliefde", zoals hij door zijn tijdgenoten genoemd werd, teweegbracht in het Rome van het einde van de 16de eeuw. Hij benadrukte verder het belang van vrijheid en humor in de zorg naar de zieken toe. Het toekomstperspectief met betrekking tot de humanisering van de zorg werd vooral gebracht door Martien Pijnenburg (Radboud Universiteit) en Annemie Dillen (Leuven)

De laatste hield een lezing over de pastorale zorg in het licht van het Rijk Gods (kingdom) of de Familie van God (kin-dom). De spanning van het Rijk Gods, dat er tegelijkertijd al is en nog

niet is, komt ook aan het licht in de figuur van de pastor. Hij verkondigt iets wat er is en tegelijkertijd wijst hij profetisch naar een toekomst die nog moet komen. In het werken van de pastor staat aandacht voor de menselijke waardigheid centraal. Deze aandacht kan mensen doen opbloeien en hen weer het leven in eigen hand geven in een omgeving, die juist deze aspecten van het menszijn vaak ontkent. Zij houden een droom levend en bemoedigen.

Martien Pijnenburg kijkt vooral naar de behoefte aan humanisering in de organisatie van de gezondheidsinstelling. De neiging tot rationalisatie en controlemechanismen zijn, om met de Franse filosoof Paul Ricoeur te spreken, het "beest" in de zachte omgeving van de zorg. Hij doet een beroep op de werkers, om vanuit een christelijke traditie te werken aan een identiteit waarin de menslievendheid centraal staat. Als voorbeeld geeft hij de zoektocht binnen het Radboud ziekenhuis naar haar eigen identiteit vanuit een katholieke traditie.

Wanneer u dit alles gelezen hebt zal het u wel duizelen van alle informatie en gedachten om nog eens uitgebreid bij stil te staan. Zo verging het ons in Rome ook. Het was stevige maar goede kost. Daarnaast werd door allen de gezellige sfeer geprezen, waarin veel ontmoetingen mogelijk waren en ook eens uitgeblazen kon worden voor er weer een nieuwe serie lezingen of groepsessies begonnen. Het geheel werd afgesloten met een feestelijke avond bij de San Egidio-communiteit in Rome.

Paul Schreur

Aula Villa Aurelia.

Relationele afstemming

Presentieverrijkte verpleeghuiszorg voor mensen met dementie.

Zo heet het proefschrift van Madeleine Timmermann, waarmee zij in Tilburg haar doctortitel haalde. In de zorg voor mensen met een dementie is het vaak moeilijk om te weten of de zorgende goed met de bewoner of patiënt omgaat. Soms staat een heel team bij wijze van spreken met de handen in het haar, omdat het verzorgen van de bewoner veel spanning en zelfs afweer oproept. Zowel voor de bewoner als voor de verzorgende een moeilijke situatie, want je zou zo graag willen, dat de verzorging prettig en soepel verloopt. Om te bestuderen wat er precies bij de verzorging gebeurt worden er soms videofilms van het moeilijke verzorgingsmoment gemaakt. Zo kunnen de betrokken verzorgenden terugkijken waar het ongenoegen bij de bewoner begint en wat eventueel de oorzaak is van het ongenoegen van de patiënt. Voor haar onderzoek gebruikte Madeleine Timmermann videobeelden van een verpleeghuis in Tilburg. Zij was bij haar kijken naar de videobeelden vooral geïnteresseerd in die momenten waar het wringt in het contact tussen bewoner en verzorgende. Op de omslag van haar boek beschrijft zij het onderzoek als volgt: "Sommige mensen met dementie jammeren terwijl zij

Madeleine Timmermann.

professionele zorg ontvangen in een verpleeghuis. Zij hebben het, in ieder geval op dat moment, niet naar hun zin, en veel professionals valt het dan zwaar hen zorg te verlenen. Wat is in die context goed om te doen en hoe kan de zorg beter? Deze vragen uit de alledaagse realiteit komen in dit boek aan de orde". Vanuit de zorgethiek en de presentietheorie is gekeken naar de zorg voor dementerenden met behulp van video-opnamen, afkomstig van een bestaande verbetermethode uit de ouderenzorg, Video Interactie Begeleiding. Die beelden lieten oudere mensen zien die verbaal en non-verbaal hun ongenoegen probeerden duidelijk te maken, samengevat in de kreten "au", "kou" en "help". Vanuit de presentie wordt in het boek het lijden gethematiseerd en de vraag

gesteld of deze jammerende mens serieus (genoeg) genomen wordt. Het vraagt om het openwrikken en het systematisch bevragen van vanzelfsprekendheden in de zorgroutine. Als hulp is een jammer- en responslijst samengesteld die gericht is op relationele afstemming tijdens de dagelijkse zorghandelingen". De hooggeleerde dames en heren die het proefschrift van Madeleine op de korrel namen, waren unaniem in hun bewondering en waardering voor het feit, dat zij een onderwerp, dat zo gewoon en voor iedereen in de zorg zo herkenbaar is, op een zo nauwgezette en bevrijdende manier heeft besproken en bestudeerd. Via drie kijkramen laat zij de situaties, die zij als uitgangspunt voor haar studie neemt, steeds de revue passeren. Het eerste

kijkraam is gericht op de zorghandeling, het wassen van de bewoner. Hoe gebeurt dat, is er een goede voorbereiding, wordt volgens de geleerde regels en de gemaakte afspraken gewerkt? Het tweede kijkraam is het contact. Hoe wordt dat contact gemaakt, wordt er rekening gehouden met de plaats en de omstandigheden, bv. het tijdstip en de temperatuur van de kamer? Het derde kijkraam is het raam van de presentie, hoe ben je als zorgverlener aanwezig? Madeleine noemt in haar boek 3 kernbegrippen van de presentie uit het boek: "Verpleegkunde en presentie" van Mieke Grypdonck en Andries Baart. Allereerst het lijden van de ander zien en de ander nabijblijven, vervolgens dat zorg betekent, dat je relationeel op de ander betrokken bent en tenslotte je afstemmen op de ander. Dat klinkt heel logisch en vanzelfsprekend en toch is het een houding, die aangeleerd moet worden en veel verdieping en oefening nodig heeft. Zo komen we dan via de presentie weer terug bij de titel van het boek "Relationele afstemming" als basis voor zorg aan gekwetste mensen. Mocht u er meer van willen weten, hier de gegevens: "Relationele afstemming" geschreven door Madeleine Timmermann, uitgegeven bij Lemma, ISBN 978-90-5931-552-5.

Paul Schreur

Rolstoelen voor Haiti

Allemaal hebben we de beelden van de grote aardbeving in Haïti nog voor ogen. De ingestorte gebouwen, de verdwenen straten, de vele duizenden doden. De Camillianen hebben ook gezondheidszorg instellingen in Port au Prince, die gelukkig overeind gebleven zijn, zodat de vele kinderen die daar aanwezig waren, God zij dank niet gewond zijn. Ondanks het feit, dat het ziekenhuis nog stevig overeind stond, alleen de watertank op het dak was gebarsten, wilde niemand meer het gebouw in vanwege de naschokken en werden alle patiënten in de tuinen rond het ziekenhuis opgevangen en behandeld. Direct na de ramp zijn er leden van de Camillian task force (een Camilliaans rampenteam) de medebroeders in Port au Prince gaan helpen. De hulp kwam voor onze medebroeders van overal ter wereld snel op gang. Toen wij

vroegen waaraan zij vooral behoefte hadden, kreeg ik te horen, dat veel mensen, die de ramp overleefd hadden, zo gehandicapt waren, dat ze rolstoelen nodig hebben. Deze vraag hebben we neergelegd bij de firma Kersten in Roermond, die ons al met rolstoelen hielp voor onze missie in Colombia. Spontaan bood de directie ons een groot aantal rolstoelen aan. Dat aantal is intussen opgelopen tot meer dan 300 rolstoelen. De eerste van 3 containers is al onderweg naar Port au Prince, zodat ook wij iets aan de nood ter plaatse kunnen doen. Mocht u aan dit project willen meewerken door te delen in de transportkosten, dan graag Haïti op het overschrijfformulier vermelden. Het banknummer is 42.51.53.908 t.n.v. Missiecentrale Camillianen Roermond.

Paul Schreur

In de voetsporen van St. Camillus

Wanneer je dit letterlijk wilt nemen, ben je een half mensenleven bezig, want Camillus de Lellis heeft in de 64 jaar van zijn leven heel wat gereisd.

Dus hebben Vincent Sterring en ik ons beperkt tot een paar plaatsen die in het leven de stichter van de orde van de Camillianen heel belangrijk zijn. We ondernamen de reis omdat we toch al in Rome waren voor een congres over de "humanisering van de gezondheidszorg". Allereerst komt dan de geboorteplaats van Camillus in aanmerking. De plek waar zijn wieg heeft gestaan, de cultuur en de omgeving waar hij zijn eerste stappen zette,

Schildering van St. Camillus.

met vriendjes en vriendinnetjes speelde, waar je als mens de landsaard en de geldende waarden en normen als het ware met de paplepel ingegoten krijgt. Bucchianico dus. Dat stadje ligt boven op een berg vlak bij de kust

van de Adriatische zee. Goed verdedigbaar tegen invallers en ander gespuis. Daar groeide Camillus op. Zijn geboortehuis staat er nog en veel plekken herinneren aan zijn leven. Zijn vader was een soldaat, die "werkte" in het leger van Venetië. Toen zijn moeder stierf, pakte ook Camillus zijn zwaard op en trok met zijn vader ten strijde. Via de verslagen van het Venetiaanse leger weten we, dat hij onder andere aanwezig was bij de slag van Lepanto tegen de Turken, die probeerden hun rijk naar het westen uit te breiden. Camillus werd echter gewond aan zijn voet en dat is voor een soldaat reden om in de ziektewet te gaan. Alleen was die wet er niet en moest hij zien dat zijn voet genas; en daar pakten wij het spoor van Camillus weer op. Hij ging naar Rome, waar hij zich liet verplegen in het ziekenhuis van St. Jacobus, in de volksmond het "ziekenhuis van de ongeneeslijken" genoemd. De gebouwen waar Camillus rond 1570 terecht kwam, staan er nog steeds.

Kerk van Maria Magdalena in Rome.

Alleen konden we er niet meer in, want het ziekenhuis is sinds korte tijd gesloten. Om te bezuinigen heeft het stadsbestuur besloten om het hele ziekenhuis maar te sluiten. Er waren geruchten, dat het binnenkort weer open zou gaan vanwege het protest van de bevolking. Omdat Camillus zich als patiënt niet goed gedroeg, werd hij het ziekenhuis uitgezet. Beroofd van mogelijke inkomsten ging hij bedelen en zwerven. Na een tijdje kwam hij terecht in Manfredonia, dat ligt in de buurt van Bari in het zuiden van Italië aan de Adriatische kust. Toen hij daar voor de kerkdeur stond te bedelen, werd hij door een kapucijner pater uitgedaagd om maar eens wat werk te gaan doen in plaats van te bedelen. Hij was toch een sterke vent. Bij de bouw van het klooster bij het kerkhof konden ze een sterke man nog goed gebruiken.

We hebben de kloosterkerk en de poort waar Camillus bedelde bezocht. Zoals veel oude dingen in Italië was ook hier nog niets veranderd. Vandaar gingen we verder naar San Giovanni Rotondo (bekend van pater Pio), want in de woeste, kale bergen tussen Manfredonia en San Giovanni vond de belangrijkste gebeurtenis in Camillus' leven plaats. Camillus was door de paters op weg gestuurd om met een ezel spullen te brengen van het klooster van Manfredonia naar het klooster in San Giovanni. Onderweg op die tweede februari kwam er een ommekomst in zijn leven. Hij besloot een ander leven te gaan leiden. Hij zwoer zijn oude leven af en wilde kloosterling worden. Vanwege zijn voetwond moest hij eerst genezen, dus ging hij weer terug naar San Giacomo in Rome. Daar zagen ze hem niet graag komen, want die

losbol gaf toch alleen maar problemen. Hij zorgde deze keer echter uitstekend voor de zieken en kreeg steeds meer verantwoordelijkheid in het ziekenhuis, terwijl men probeerde zijn wond te genezen, hetgeen nooit gelukt is. Maar Camillus had een nieuw beroep ontdekt, dat van verpleger. In de loop van de tijd kreeg hij enkele medestanders en samen kwamen ze herhaaldelijk bij elkaar in het kapelletje van het ziekenhuis om te bidden voor hun patiënten en inspiratie op te doen voor hun zware werk. Dat kapelletje hebben we bezocht en ook het beroemde schilderij van de "madonna van de wonderen", waar Camillus een grote verering voor had. Camillus zocht een woning voor hun kleine groepje en kwam terecht in de straat "van de donkere winkeltjes" achter de Poolse kerk. Die straat bestaat nog wel en ook de Poolse kerk, maar het huisje is vervangen door grote appartementen. Het volgende huis van de steeds groter wordende groep van de "Ziekendienaren" zoals het groepje rond Camillus genoemd werd, was de pastorie van de kerk van de Heilige Maria Magdalena, vlak bij het Panteon. Daar wonen de Camillianen nog steeds en daar hebben ook wij gelogeed tijdens ons verblijf in Rome. In dit huis herinneren nog veel

Manfredonia.

Nieuwtjes van de Camillianen

dingen aan Camillus. In de kerk ligt hij begraven. De kamer waar hij gestorven is, wordt nu door de gemeenschap gebruikt als kapelletje. Als je in de grote eetzaal zit, kun je Camillus bijna zien zitten tussen al die schilderijen die aan hem herinneren.

In San Giacomo kon Camillus niet lang blijven. Of het jaloersheid was of een diepgaand verschil van mening van de eigenwijze Camillus en de leiding van het ziekenhuis, Camillus ging in ieder geval weg en werd met open armen ontvangen in het ziekenhuis van de Heilige Geest, aan de andere oever van de Tiber vlak bij het Vaticaan. Ook daar zijn we op bezoek geweest en door een rondleiding in het oude gedeelte van het ziekenhuis, dat nu een museum is, konden we een goede indruk krijgen van de werk- en leefomstandigheden rond het einde van de zestiende eeuw. Het is altijd weer indrukwekkend om met een geschiedenisboek in de hand door Italië te trekken en de oude plekken, die belangrijk waren in het begin van onze Camilliaanse orde, te zien en te ondergaan. Voor Vincent, die in de orde wil intreden, een hele speciale manier om Camillus in zijn eigen omgeving te leren kennen.

Paul Schreur

Roermond

Op 2 februari is Vincent Sterring begonnen met zijn noviciaat. Dat is een éénjarige periode van ingroei binnen de communiteit en de orde. Tijdens de viering waarbij deze periode van start ging, waren verschillende medebroeders uit binnen- en buitenland alsook een aantal familieleden en vrienden aanwezig. Het feest ter gelegenheid van deze nieuwe start werd overschaduwd door het overlijden van Louis Hobus een uur na het einde van dit feestelijke gebeuren. Symbolisch kun je hier misschien spreken van het aflossen van de wacht.

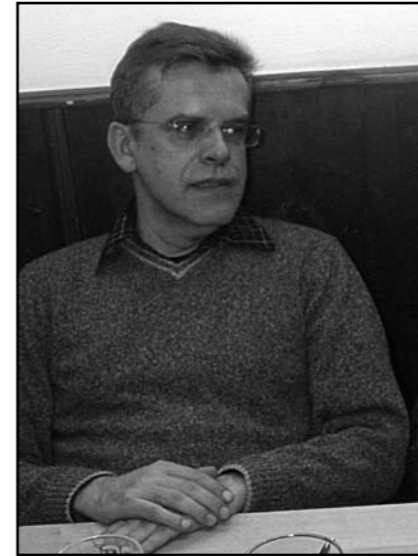
Op 31 januari heeft Paul Schreur afscheid genomen van het verpleeghuis St. Camillus. Hij begon daar zijn pastorale loopbaan in maart 1973. In 1978 verhuisde hij naar 's Hertogenbosch waar hij pastor werd in het Groot Ziekengasthuis aldaar. In 1980 kwam hij weer naar het verpleeghuis terug waar hij tot

1989 lid van het bestuur (later raad van toezicht) was. Van 1989 tot 31 januari 2010 was hij weer rector/pastor van het verpleeghuis St. Camillus. Na een periode van rust en bijtanken begint hij in augustus onder andere opgaven weer met pastorale zorg aan terminale patiënten in de thuissituatie.

Tanzania

Op 25 mei, de geboortedag van St. Camillus, werd in Yombo Vituka het nieuwe huis van de Camilliaanse communiteit in Dar es Salaam ingewijd en in gebruik genomen. De bouw heeft door verschillende oorzaken erg lang geduurd en mede daardoor zijn de kosten aanzienlijk opgelopen. Het is goed, dat de Camilliaanse communiteit nu een eigen huis heeft, want de andere huizen waar onze mensen woonden, waren wel door ons gebouwd, maar stonden op naam van het bisdom.

Nieuwe provinciaal overste

Op 12 mei is pater Sigmund Malinowski door de algemeen overste in Rome tot nieuwe provinciaal overste van de internationale Duitse provincie benoemd. Van deze provincie maken ook de medezusters en broeders van de voormalige Nederlandse provincie deel uit. Sigmund is op 10 oktober 1959 in Flatow (Polen) geboren. In 1979 verhuisde hij met zijn ouders naar Berlijn. Hij trad bij de Camillianen in op 23 maart 1987. Momenteel is hij ziekenhuispastor in het Lukaskrankenhaus in Neuss.

Het nieuwe huis in Dar es Salaam, Tanzania.

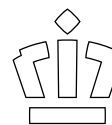
Air-Miles

Hallo spaarders, De Air-Miles actie voor tickets voor onze missionarissen gaat nog steeds door. Er komt op deze manier nog steeds geld binnen. Dus rustig doorsparen. Hartelijk dank voor uw inzet.

Paul Schreur

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Mocht het adres op deze Camillusbode onjuist zijn, wilt u deze dan aan ons terugsturen met het verbeterde adres.

U ontvangt dan van ons een nieuw exemplaar.

Heeft u geen interesse (meer) om de Camillusbode te ontvangen, wilt u deze dan ook aan ons terugsturen met een kleine aantekening hierover.

Dan verwijderen wij uw adres uit ons bestand.

Camillusbode
juli 2010

AFZENDER:

Camillianen
Heinsbergerweg 174
6045 CK Roermond
Holland